

Valtioneuvoston kanslia

Kunta- ja uudistusministeri Anu Vehviläinen

PL 23, 00023 Valtioneuvosto

kirjaamo@vnk.fi

anu.vehvilainen@vnk.fi

Asia Esitys ostojunaliikenteen turvaamiseksi vuoden ajaksi

Esittelitte liikenne- ja viestintäministerinä vuonna 2009 VR:n henkilöjunaliikenteen yksinoikeussopimuksen. Hyväksymisen yhteydessä talouspoliittinen ministerivaliokunta puolsi muun muassa kannanottoa, jonka mukaan

”Rautateiden henkilöliikenteeseen sovelletaan verkostoperiaatetta ja henkilöliikenteen palveluja tarkastellaan yksinoikeussopimuksen sekä kauko- ja lähiliikenteen ostosopimusten muodostamana kokonaisuutena.”¹

Yksinoikeuden piti varmistaa monilukuisemmat, luotettavammat ja korkealaatuisemmat palvelut kuin mitä pelkästään markkinaehtoisesti voitaisiin tarjota.² Lisäksi ”on mahdollista pitkäjänteisesti kehittää junaliikennettä ja lisätä esimerkiksi alueellista liikennettä, mikä nykytilanteessa on mahdotonta ostomäärärahojen riittämättömyyden takia”.³

Viimeistään tänä syksynä sopimuskokonaisuus on osoittanut toimimattomuutensa, koska sekä markkinaehtoista⁴ että ostojunaliikennettä⁵ supistetaan. Liikenne- ja viestintäministeri Anne Berner on sinänsä aivan oikein alkanut miettiä nykytilan vaihtoehtoja⁶. Eteneminen on kuitenkin takaperoista, koska uudistuksia toteutetaan vasta yhteyksien lakkauttamisen jälkeen⁷. Matkustajat joutuvat siksi siirtymään hitaampiin linja-autoihin, oman auton käyttäjiksi ja jotkut joutunevat myös vaihtamaan asuinpaikkaansa.

Ministerit Berner⁸ ja Sipilä⁹ ovat jo ehtineet väittää, etteivät he voi tehdä mitään markkinaehtoisten junien lakkauttamiselle, vaikka yksinoikeussopimuksessa selvästi mainitaan 1 – 3 vuoden siirtymäajat¹⁰. Lehtitietojen mukaan Te voisitte kuitenkin hankkia jatkoaikaa ostojunayhteyksille¹¹. Esitämmekin, että järjestätte koko ostojunaliikenteelle tässä vaiheessa vuoden pi-

¹http://www.rautatiematkustajat.fi/Y241109_10_15.pdf

²http://www.rautatiematkustajat.fi/VR_osto.pdf (2 artikla Sopimuksen tarkoitus ja kohde)

³[http://www.rautatiematkustajat.fi/Y24_11_2009LVMVRyksinoikeussopimustalpol\(2\).pdf](http://www.rautatiematkustajat.fi/Y24_11_2009LVMVRyksinoikeussopimustalpol(2).pdf)

⁴http://www.vrgroup.fi/fi/vrgroup/uutishuone/uutiset-ja-tiedotteet/muutoksia_kaukoliikenteeseen/

⁵<http://www.lvm.fi/tiedote/4444943/junien-ostoliikenteeseen-muutoksia-maaliskuussa>

⁶<http://www.lvm.fi/tiedote/4446367/rautateiden-henkiloliikennetta-avataan-kilpailulle>

⁷<http://satonen.fi/2015/10/02/arto-satosen-viikkoviesti-viikon-aiheina-yhteiskuntasopimusta-korvaavat-toimet-vrn-monopolin-avaaminen/>

⁸<http://www.lvm.fi/tiedote/4443940/ministeri-berner-joukkoliikenteen-saastoilla-ei-yhteytta-vr-n-tanaan-ilmoittamiin-junavuorojen-lakkauttamisiin>

⁹https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/Kysymys/Documents/KKV_149+2015.pdf#search=vr

¹⁰http://www.rautatiematkustajat.fi/VR_osto.pdf (5 artikla Liikennöintimuutokset)

¹¹<http://www.karjalainen.fi/mielipiteet/mielipiteet/paakirjoitus/item/85869-nelikko-ratkaisee-junayhteydet>

tuisen jatkoajan nykyisessä laajuudessaan (jos uusien vaihtoehtojen selvitystyö etenee hitaasti, väliaikaisratkaisulle pitää miettiä lisärahoituskeinot). Edes tällainen vastaantulo on vähintäänkin kohtuullista, koska Te olette luonut tämän epäonnistuneen sopimuskokonaisuuden.

Yhteensä 12,3 miljoonan euron leikkauksista voidaan lähes kokonaan välttyä käyttämällä hyväksi Pisara-radnan suunnittelumäärärahoja (11 miljoonaa euroa). Hallitukseen ei kiirehdi radnan rakentamista¹² ja Liikennevirastonkin mukaan Pisaraa tarvitaan aikaisintaan 2030-luvulla¹³. Itse asiassa virasto on esittänyt hankkeen lykkäämistä ensi vuosikymmenelle¹⁴ ja edustammanne puolue on äskettäin niin ikään tehnyt ehdotuksen suunnittelun lykkäämiseksi.¹⁵

Pisaran suunnittelusopimuksissakin on varauduttu hankkeen keskeytymiseen¹⁶ ja niin sanottu MAL-sopimuskin on jo otsikkonsa mukaisesti vain aiesopimus¹⁷, joka ei voi sitoa Eduskunnan käsiä. Radnan suunnittelua ehditään hyvin jatkaa myöhemmin tällä hallituskaudella ja niin ikään käytettävissä on EU:n 16,3 miljoonan euron määräraha¹⁸. Toisaalta löytänette hallituksen uudessa avokonttorihengessä yhdessä ministeri Bernerin kanssa puuttuvat 1,3 miljoonaa kaikkien ostoliikennejunien kulun turvaamiseksi.

Muistamme yhä, että Teillä ei ole tapana vastata kansalaiskirjeisiin¹⁹ ja että Valtioneuvoston oikeuskansleri on hyväksynyt tämän kansalaisia halveksivan käytännön²⁰. Olemme kuitenkin tyytyväisiä positiiviseen lopputulokseen, vaikka siitä ei meitä erikseen informoitaisikaan.

Kemijärvellä lokakuun 28. päivänä 2015

Suomen Rautatiematkustajat ry

Kemijärvi

www.rautatiematkustajat.fi

<http://www.facebook.com/pages/Rautatiematkustajat/158345494253217>

<https://www.facebook.com/groups/108232592543581/>

Kalevi Kämäräinen

puheenjohtaja

Juha P. Korhonen

varapuheenjohtaja

TIEDOKSI Valtioneuvoston jäsenet ja kansanedustajat (myös Eduskunnan liikennevaliokunta ja valtiovarainvaliokunta)

¹²<http://www.hs.fi/kotimaa/a1442572919129>

¹³<http://portal.liikennevirasto.fi/sivu/www/f/hankeet/suunnitteilla/helra#.ViysvnhDIU>

¹⁴<http://yle.fi/uutiset/liikennevirasto-suosittelee-pisara-radnan-lykkaamista-ensi-vuosikymmenelle/7624227>

¹⁵https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/eduskuntaaloite/Documents/taa_475+2014.pdf

¹⁶http://www.rautatiematkustajat.fi/pisara/sopimukset/ALUE1_Sopimus_Poyry_Finland_allekirjoitettu_20131104.pdf

¹⁷<http://www.ym.fi/download/noname/%7B48F9E135-2DA4-4FF5-861B-F4744BE1EF2A%7D/24031>

¹⁸<https://helsinginmetro.wordpress.com/2015/07/12/bryssel-rakentakaa-keskenanne/>

¹⁹<http://www.rautatiematkustajat.fi/Avoim01072010.pdf>

²⁰<http://www.rautatiematkustajat.fi/Kanslerivastaus.pdf>